Vuoden 2027 talousarvio

Kaupunginhallitus 05.10.2026

Valmistelija Hallintojohtaja Liisa Salo 28.9.2026

Kaupunginhallitus antoi 4.5.2026 vuoden 2027 talousarvion laadintaohjeen. Talousarvio laaditaan valtuustoon nähden sitovaksi toimialatasolla.

Ohjeessa annettiin toimialojen käyttötalousmenoille euromääräinen raami. Sen mukaan konsernihallinnon menot saavat olla enintään 6.162.000 euroa lisättynä eduskuntavaalien toimittamiseen tarvittavalla määrärahalla. Elinvoimapalvelujen menoraami on 3.267.000 euroa, sivistyspalveluiden 28.200.000 euroa ja teknisten palveluiden 10.195.000 euroa. Palkat on ohjeistettu budjetoimaan hyväksytyn vakanssirakenteen mukaisina siten, kesäkuun 2026 palkkoja korotetaan 4,97 prosentilla. Lisäksi palkkoihin vuonna 2026 tulevat työkokemuslisät on huomioitava. Mikäli henkilöstösuunnitelmassa toimialalle esitetään uusia vakansseja, on näihin tarvittava määräraha sisällytettävä palkkamäärärahoihin.

Toimialat ovat palauttaneet talousarvioesityksensä 9.9.2026 mennessä. Kestävä kuntatalous -toimikunta sai katsauksen talousarvioehdotuksiin ja talousarvioon sisältyviin ei-lakisääteisiin palveluihin / määrärahoihin 14.9.2026. Tämän jälkeen hallintojohtaja on käynyt talousarvioesityksiä läpi. Tarkistuksia on tehty tässä vaiheessa vasta elinvoimapalvelujen ehdotukseen ja verorahoitukseen. Sivistyspalvelujen talousarviotarkastelua on tehty yhdessä toimialajohtajan kanssa.

Toimialojen esityksissä toimintatuottojen kokonaismäärä oli 5,780 miljoonaa euro. Vuoden 2026 talousarvioon verrattuna toimintatuotot kasvavat 1,332 miljoonalla eurolla eli 30,0 prosentilla. Tämä selittyy suurelta osin sote-rakennusten vuokrien sisällyttämisellä kaupungin talousarvioon, kun vuoden 2026 talousarviossa niitä ei ole huomioitu.

Toimialojen esittämät toimintakulut vuodelle 2027 olivat yhteensä 50,203 miljoonaa euroa. Vuoden 2026 talousarvioon verrattuna toimintakulut kasvavat 2,008 miljoonaa euroa eli 4,2 prosenttia. Toimintakuluihin sisältyy vuodesta 2026 poiketen sote-rakennusten ylläpitokulut.

Talousarvioesityksiin sisältyy muutamia uusia vakansseja. Nämä ovat mukana toimintakuluissa sen mukaisina, kun toimialat ovat ne budjetoineet. Johtoryhmä ja konserni- ja henkilöstöjaosto eivät ole vielä käsitelleet henkilöstösuunnitelmaa.

Vuoden 2027 verotulot on toimialojen ehdotusvaiheessaon budjetoitu Kuntaliiton 28.8.2026 päivitetyn kuntakohtaisen veroennustekehikon mukaisina ja päivitetty kaupunginjohtaja-vaiheeseen 22.9.2026 julkaisun kehikon mukaisiksi. Veroprosentit on pidetty vuoden 2025 tasolla.

Verotulojen yhteismääräksi on budjetoitu 35,300 miljoonaa euroa. Verotulot kasvavat 0,287 miljoonalla eurolla vuoden 2026 talousarvioon verrattuna. Vuoden 2026 toteumaennusteeseen nähden verotulojen kokonaismäärä kasvaa 0,827 miljoonalla eurolla. Kunnallisveron tuotoksi on budjetoitu 27,337 miljoonaa euroa, yhteisöveron 3,410 miljoonaa euroa ja kiinteistöveron 4,553 miljoonaa euroa.

Valtionosuudet on budjetoitu toimialojen ehdotusvaiheessa Kuntaliiton 11.8.2026 julkaistuihin ja tarkennettu kaupunginjohtaja-vaiheessa 22.9.2026 julkaistuihin ennakollisiin valtionosuuslaskelmiin perustuen. OKM:n muiden valtionosuuksien budjetoinnissa on käytetty 20.9.2026 mukaisia oppilasmääriä. Yhteensä valtionosuustuloa on budjetoitu 13,990 miljoonaa euroa.

Peruspalvelujen valtionosuutta on budjetoitu 5.443 miljoonaa euroa, mikä on 1,263 miljoonaa euroa vähemmän kuin kuluvalle vuodelle myönnetty määrä. Verotuloihin perustuvaan valtionosuuden tasaukseen on budjetoitu 7,020 miljoonaa euroa, mikä on 0,333 miljoonaa euroa vähemmän kuin 2026 saatava määrä. Näiden valtionosuuserien yhteismäärä on 1,596 miljoonaa euroa pienempi kuin vuoden 2026 talousarviossa.

Peruspalvelujen valtionosuuden raju pieneneminen johtuu 0-15 -vuotiaiden ikäluokkien pienenemisestä (vaikutus -1,203 m€) ja perustoimeentulotuen kuntaosuuksien kasvusta (0,403 m€).

Verotulomenetysten korvauserää arvioidaan saatavan 2,517 miljoonaa euroa, mikä on 0,216 miljoonaa euroa enemmän kuin vuodelle 2026 budjetoitu määrä.

OKM:n muihin valtionosuuksiin on budjetoitu -0,989 miljoonaa euroa. Tuloarviossa on huomioitu 66,7 prosentin leikkaus ns. Vuodelle 2026 OKM:n valtionosuuden määräksi on budjetoitu -0,127 miljoonaa euroa, eli valtionosuus pienenee peräti 0,862 miljoonaa euroa.

OKM:n muiden valtionosuuksien muutos johtuu mm. pienten lukioiden valtionosuuskorotuksen vaikutuksesta ja valmistavaan opetukseen saatavan valtionosuuden voimakkaasta vähenemisestä. Pienten lukioiden korotus poistuu asteittain vuosina 2026–2028 siten, että kunakin vuonna korotusosuutta leikataan kolmasosalla. Vuonna 2027 leikkaus on noin 0,340 miljoonaa euroa, eli noin kaksinkertainen vuoden 2026 leikkaukseen verrattuna. Valmistavaan opetukseen saadaan valtionosuutta toteutuneiden läsnäolokuukausien perusteella. Ennakollinen valtionosuus perustuu edelliseen valmiin tilinpäätösvuoden toteumaan (vuonna 2027 vuoden 2025 toteumaan), mutta määrä tarkistetaan oikeaksi kahden vuoden viiveellä. Tiedossa olevat merkittävät muutokset (valo-opetuksen väheneminen) on mahdollista ilmoittaa etukäteen, jolloin takaisinperintä ei ole niin merkittävä. Vuonna 2027 Kauhavan valmistavan opetuksen ennustetaan vähenevän aikaisemmasta noin 400 läsnäolokuukaudesta sataan (100), minkä lisäksi vuonna 2025 saatua valtionosuutta perintään takaisin 60 läsnäolokuukaudelta. Valmistavaan opetukseen arvioidaan saatavan vuonna 2027 valtionosuutta 0,580 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2026.

Korko- ja muihin rahoitustuottoja on budjetoitu 0,579 miljoonaa euroa. Erään sisältyy mm. antolainojen korot sekä takausprovisiot ja se on noin 25.000 euroa korkeampi kuin kuluvan vuoden budjetoitu määrä.

Korko- ja muita rahoituskuluja arvioidaan tarvittavan 2,259 miljoonaa euroa. Korkokulujen määräraha kasvaa vuoden 2026 tasosta 0,450 miljoonaa euroa mm. kahden lainan kiinteän korkojakson tarkistuksesta sekä yleisestä korkotason noususta johtuen.

Kaupunginhallitus asetti talousarvion laadintaohjeissa myös investoinneille toimialakohtaisen raamin. Konsernihallinnon toimialan investointien nettomääräksi asetettiin 0,400 miljoonaa euroa, sivistyspalveluiden

toimialan 20.000 euroa ja teknisen toimialan investointimääräksi päätettiin 3,700 miljoonaa euroa. Toimialojen investointiehdotusten nettomäärä oli asetetun raamin mukainen lukuun ottamatta elinvoimapalvelujen toimialan 61.200 euron määrärahaehdotusta, jota ei ollut huomioitu raamissa. Tekninen johtaja esittelee investointiehdotuksia kaupunginhallitukselle.

Toimialajohtajat on kutsuttu kaupunginhallituksen kokoukseen esittelemään oman toimialansa talousarvioesitystä. 5.10.2026 kaupunginhallitukselle esitellään sivistyspalveluiden ja teknisten palveluiden käyttötalousbudjetit sekä strategiset tavoitteet sekä investointiehdotukset. Kaupunginhallitus jatkaa talousarviokäsittelyä 6.10.2026, jolloin esittelyvuorossa ovat elinvoimapalveluiden ja konsernihallinnon toimialojen tavoitteet sekä käyttötalous- ja investointibudjetit.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Vesa Rantala

Päätösehdotus Kaupunginhallitus
- merkitsee toimialojen talousarvioehdotukset tiedoksi
- antaa jatko-ohjeita talousarvion valmistelua varten.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan ehdotuksen.

Pöytäkirjaan merkittiin, että
- tekninen johtaja Sami Tuomisto oli klo 15.06–17.07 paikalla kokouksessa esittelemässä teknisen toimialan käyttötalouden talousarvioehdotusta ja investointiehdotusta. Tuomisto poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.
- kokous keskeytettiin klo 17.07
- kokousta jatkettiin klo 17.22
- sivistysjohtaja Jonna Heikkilä oli klo 17.22–18.45 paikalla kokouksessa esittelemässä sivistystoimialan talousarvioehdotusta. Heikkilä poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Lisätietoja Hallintojohtaja Liisa Salo, puh. 050 330 5286, etunimi.sukunimi@kauhava.fi

---

Kaupunginhallitus 06.10.2026 § 153
195/02.02.00/2026

Valmistelija Hallintojohtaja Liisa Salo 30.9.2026

Esittelijä Kaupunginjohtaja Vesa Rantala

Päätösehdotus Kaupunginhallitus
- merkitsee elinvoimapalveluiden ja konsernihallinnon toimialojen talousarvioehdotukset tiedoksi
- antaa jatko-ohjeita talousarvion valmistelua varten.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan ehdotuksen.

Pöytäkirjaan merkittiin, että

- elinvoimajohtaja Juha-Martti Kuoppala oli tämän pykälän käsittelyn aikana klo 14.04 – 15.15 paikalla kokouksessa esittelemässä elinvoimapalveluiden toimialan talousarvioehdotusta. Kuoppala poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.
- Lasse Ruotsala saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana klo 14.07
- Mika Ekola saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana klo 14.20
- kokous keskeytettiin klo 15.15
- kokousta jatkettiin klo 15.29.

Lisätietoja

Hallintojohtaja Liisa Salo, puh. 050 330 5286,
etunimi.sukunimi@kauhava.fi

_____